

Utaqqisaasunik qimaasunik Kalaallit Nunaannut tigooraalersinnaanermut siunisami FN-ip isumaqatigiissusiorfigineqarsinnaanera siunertaralugu Naalakkersuisut danskit naalagaaffiannik isumaqatiginninniaqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiinissaannut siunnersuut
(Inatsisartuni ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Attaviitsoq)

Akissuteqaat

(Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermet Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Aalajangiiffigisassassatut siunnersuummut Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen qutsavigaara. Qularinngilara siunnersuuteqartutut ilisimagaa pineqartoq amerlasuutigut ajornakusoortuusooq.

Taamaammatt aallaqqaasiutigalugu oqaatigerusuppara, siunnersuummut tunngavilersuutiginartoq nersortariaqartoq. Nunatsinni toqqissilluta sorpassuartigut pitsaasunik inissimavugut, naak ilaatigut unamminartunik naammattoorsisaraluarluta. Europami qimaasut kialluunniit tusagassiuutitigut takuinnarlugit sunnertinngitsoorsinnaasannilaq eqqarsanngitsoorsinnaananilu: ”Ikiuussinnaanerpugut?”

Nunarput, namminersorluni oqartussaaniq tunngavigalugu, Naalagaaffeqatigiinni immikkut ittumik inissimavoq nunanit allamiunut inatsisip ingerlanneqarnera pineqaraangat. Siunnersuummi, Naaja Nathanielsenip saqqummiussaani, inatsimmut atatillugu pissutsit arlalippassuit nassuiassallugit ajornakusoorsinnaasut ilanngunneqarput.

Naalisarniarsarissavara. Qimaasut pillugit malittarisaliorneq pingaarneq tassaavoq danskit nunanit allamiunut inatsisaat, *Lovbekendtgørelse nr. 1021 af 19. september 2014*, ilanngutivitsitsinermet inatsit, *Lovbekendtgørelse nr. 1094 af 7. oktober 2014*, qimaasunik qanoq isumaginninnermet tunngasoq. Peqqussut, nunani allamiut pillugit Kalaallit Nunaanni atuutsitsilersoq, *Anordning nr. 150 af 23. februar 2002 om ikrafttræden for Grønland af udlændingeloven*, Danmarkimi nunanit allamiunut inatsimmut 2001-imeersumik tunngaveqarpoq.

Peqqussutip nunatsinni 2001-imi atuutsinneqalernerata kingorna allannguuteqarnikuunngilaq, aammalu danskit nunanit allamiunut inatsisaat malillugu allanngortinneqarnikuunanilu sukateriffigineqarnikuunngilaq.

Tassa imaappoq nunatsinni inatsimmi immikkoortuni pingaarutilinni danskit nunanit allamiunut inatsisaanni maanna atuuttuusumi allaaneruset. Danskit nunanit allamiunut inatsisaat sukannerneruvoq, aammalu nunatsinni atuuttuusumut sanilliullugu nassui-aasersugaanerulluni.

Danmarkimi qimaasutut inissimalersinnaaneq nunanit allamiunut inatsimmi §§ 7-imi aammalu 8-mi nassuiaasersorneqarpoq. Aalajangersakkani taakkunani allaqqavoq, qimaasoq assigiingitsunik arlalinnik inissimasinnaasoq, ilaatigut isumaqatigiissut malillugu inissitat, illersugaasutut inissitat imaluunniit atuuttuugallartumik illersugaasutut inissitaaneq. Taakku saniatigut qimaasoq Danmarkimi amerlassusilereerlugit tigusassatut qimaasutut imaluunniit inuttut ikiugassatut nunamiinnissamik akuersissuteqarnikkut. Nunatsinni nunanit allamiunut peqqussutip saniatigut, nunatsinni qimaasut aammalu ilanngutivitsitsinissaq pillugit annikitsuinnarnik malittarisassaliuunneqarsimapput. Naalakkersuisoqarfiga kingullermik upernaakkut ataatsimiinnermi qinnuigineqarpoq ilanngutivitsitsinissamut inatsisip eqqunneqarnissaanut periarfissamik aammalu pisari-aqartitsisoqarneranik misissueqqullugu, suliarlu taanna aallarereerpoq.

Danskit ilanngutivitsitsinermut inatsisaat nunatsinnut atuutsinneqanngilaq, aammalu pisutsit, ilanngutivitsitsinissamut inatsimmi malittarisassaliuunneqarsimasut, nunatsinni malittarisassaliuunneqarsimangillat. Ilaatigut danskit ilanngutivitsitsinissamut inatsisaata aalajangersartarpaa nunagilikkami suna ikiorsiissut neqeroorutigineqassanersoq, aammalu kommuninut qimaasunik tigusisussanut aningaasatigut taarsiissutissanik annertussusiliisarluni. Inatsilli nunatsinnut atuutinngilaq, taamaalillunilu qimaasut ikiorsernissaannut sinaak-kutassaqanngilaq, aammalu qimaasut tamaaniinnerannut aningaasartuutaasinnaasut taarsiissutisiffigisinnaanatik.

Isumaqatigiissut malillugu inissitatut qimaasut

Nunatsinni nunanit allamiunut peqqussummi § 7, imm. 1 malillugu, nunani allamioq nunatsinni najugaqarnissamut akuersisummik tunineqarsinnaavoq, qimaasoq qimaasunut isumaqatigiissut 28. juli 1951-imeersumut attuumassuteqarpat.

Siunnersuuteqartup oqaatigisaatut, qimaasoq nunatsinni malittarisassat malillugit nunatsinni isumaqatigiissut malillugu qimaasutut inissimalersinnaavoq qimaasunut isumaqatigiissut naapertorlugu, tamannalu tunniunneqartarpoq qimaasup immikkut inunaasusini, upperisani, innuttaassutsini, inuttut atugarisat imaluunniit politikikkut isummat malillugit malersugaasimappat, taamaalillunilu qimaasunut isumaqatigiissuummi qimaasutut isigineqarnissamut piumasaqaatit eqqortissimassallugit.

Suleriutsimi imaattoqarpoq, ilanngutivitsitsinermut inatsit, nunatsinnut atuutinngitsoq, tungavigalugu isumaqatigiissut malillugu inissitatut qimaasut danskit kommuniinut agguataarneqartarmata. Taamaalilluta ullumikkut isumaqatigiissut malillugu inissitatut qimaasut *aqunnissaannut* inatsisitigut periarfissaqanngilagut, naak *tigunissaannut* inatsitigut periarfissaqaralualuta.

Amerlassusilereerlugit tigusassatut qimaasut

Aammattaq amerlassusilereerlugit tigusassatut qimaasunut atuuppoq, tamannalu nunanit allamiunut peqqussummi § 8-mi nassuiarneqarpoq. Nunarput, De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge imaluunniit nunat tamat akornanni isumaqatigiissuteqarnerit allat malillugit, amerlassusilereerlugit tigusassatut qimaasunik tigusisinnaavoq.

Pisinnaatitaaffiit aammalu pisussaaffiit, kiisalu inissanik agguaneq aammalu aallarniutitut pilersaarusionerq il.il. danskit ilanngutivitsitsinissamut inatsisaaniipputtaaq, taannalu nunatsinnut atuutinngilaq.

Nunatta aammalu Danmarkip akunneranni inatsisilerinikkut nunanit allamiunut atuuttuusu-
mi arlalinnik immersugassaqqarpoq. Naalackersuisoqqarfimmi ajornartorsiutit taakku
sukumiisumik misissoqqissaarnikuuagut, sukumiinerusumillu saqqummiineq ”Nunanit
allamiunut susaasaqqarfik 2016”-imi atuarneqarsinnaavoq, taannalu ataatsimiinermi uani
agguanneqassaaq.

Isumaqqarpunga pingaaruteqqartuusoq siunissami inunnik mianersuussassanik, sakkortuumik
misigisaqqarsimasunik tigusalissagutta toqqissimasumik aammalu aqqissuulluakkamik
sinaakkutserlugit ingerlatsisassasugut, aammalu pisariaqqartitamik inatsiseqqarneq inissami-
niittariaqqartoq.

Taamaammat nunanit allamiunut inatsiseqqarnerup aammalu killeqqarfimmik nakkutillii-
nerup tigusissaanut suliniummut aallarereersumut ilagitillugu danskit naalagaaffianniit
oqaaseqqammik tigusaaqqareerpugut, taassanilu ajornartorsiutit nassuiarneqqarput, aamma-
taaq qimaasunut inatsiseqqarneq eqqarsaatigalugu.

Tassunga atatillugu isumaqqarpunga tulluurtuussasoq inatsiseqqarnermik tigusiniarnerup
aallarereersup, aammattaq nunatsinni qimaasunik tigusinnaanissamut inatsisitigut tun-
ngavilersuinissamik imaqqartup, pisarialimmik toqqissilluni suliarineqqarnissaa. Pissutsit
amerlasuut nassuiaatigineqqassapput nunarput qimaasunik tigusinissamut piareertinnagu.
Oqaqernitsitullu tamanna suliaralugu aallarereerparput.

Taamaammat innersuussutigissavara, amerlassusilererlugit tigusassatut qimaasunik Ka-
laallit Nunaannut tigooraalersinnaanermut siunissami FN-ip isumaqqatigiissusiorfigi-
neqqarsinnaanera siunertaralugu Naalackersuisut danskit naalagaaffiannik isu-
maqqatiginninniaqquneqqarnissaannut Inatsisartut aalajangiinissaannut siunnersuut, itigar-
titsissutigineqqassasoq.